

Årsrapport 2002

Kristen Bernikows Gade 4
Postboks 2112
1014 København K

CVR. nr. 16 16 32 79

INDHOLDSFORTEGNELSE

LEDELSESBERETNING	
RAMMER FOR VIRKSOMHEDEN	1
MEDLEMSFORHOLD	3
INVESTERINGER	6
REGNSKABET I HOVEDTRÆK	11
BEGIVENHEDER EFTER REGNSKABSÅRETS AFSLUTNING	16
UDSIGTERNE FOR DE NÆRMESTE ÅR	16
AKTIONÆRFORHOLD	17
BESTYRELSE	18
DIREKTION	19
DIREKTIONENS ØVRIGE LEDELSESHVERV	19
ÅRSREGNSKAB	
ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS	20
HOVEDTAL	22
NØGLETAL	23
PENGESTRØMSOPGØRELSE	24
RESULTATOPGØRELSE	25
BALANCE	26
NOTER TIL RESULTATOPGØRELSEN	28
NOTER TIL BALANCEN	34
AKTIVERNES VÆRDI OG AFKAST I 2002	38
PÅTEGNINGER	
LEDELSENS PÅTEGNING	39
REVISIONSPÅTEGNING	40

RAMMER FOR VIRKSOMHEDEN

Endnu et dramatisk år

2002 var kendetegnet af både negative og positive forhold.

De finansielle markeder oplevede for tredje år i træk store aktiekursfald. Siden begyndelsen af 2000 er de internationale aktiemarkeder faldet med over 50 pct. Man skal tilbage til 1930'erne for at finde en periode med tilsvarende dramatiske kursfald.

Også renteutviklingen var præget af den stigende bekymring for en fornyet recession med lav inflation og den usikre internationale situation med risiko for krigshandlinger og terror. I løbet af 2. halvår faldt obligationsrenterne derfor markant i såvel USA som Europa. På den baggrund havde selskabet et negativt afkast af investeringerne på 6,0 pct. Det er klart utilfredsstillende.

De positive økonomiske resultater vedrører udviklingen i indbetalinger og omkostninger. Der har været en høj vækst i indbetalingerne, hvilket bl.a. afspejler tilgang af nye medlemmer samt lønstigninger og stigninger i de overenskomstaftalte bidragsprocenter. På trods af afholdelsen af ekstraordinære omkostninger i forbindelse med udvikling af systemerne til Frit Puljevalg, er omkostningerne målt i forhold til indbetalingerne fortsat ad den faldende tendens, som har kunnet konstateres de seneste år.

Trods det negative investeringsafkast, er HTS Pension godt rustet til de udfordringer, som den øgede usikkerhed om de kommende års internationale, økonomiske og politiske udvikling rejser. Selskabet har haft forholdsvis store reserver bygget op i sidste halvdel af 1990'erne. Hertil kommer, at overgangen til de nye regnskabsregler, hvor både aktiver og passiver værdisættes til markedsværdier, har forbedret selskabets konsolidering betydeligt.

Større valgfrihed til den enkelte

Mulighederne for at give de enkelte forsikringstagere øget indflydelse på udformningen og forvaltningen af deres pensionsordninger har været et væsentligt tema i den danske pensionspolitiske debat i de seneste år. Bestyrelsen for HTS Pension traf i efteråret 2000 beslutning om at udvikle de forsikringstekniske systemer, så medlemmerne kan gives mulighed for selv at vælge formueforvaltere for en del af deres opsparing. Disse systemer er færdigudviklet i løbet af 2002 og åbnes fra starten af 2003. Medlemmerne vil herefter frit kunne vælge sammensætningen af deres opsparing på aktier og obligationer samt vælge at placere deres aktieinvesteringer i et antal investeringsforeninger efter eget valg. De nye muligheder, som betegnes Frit Puljevalg, giver den enkelte stor indflydelse på forvaltningen af opsparingen, samtidig med at man bevarer fordelene ved den solidariske forsikringsdækning og de lave administrationsomkostninger.

Førtidspensionsreform

I 2002 er pensionsordningens ydelser ved førtidspensionering tilpasset de ændringer i førtidspensionslovgivningen, der trådte i kraft den 1. januar 2003. Herefter vil alle medlemmer, der får tilkendt offentlig førtidspension, få en supplerende invalidepension på 48.000 kr. om året fra HTS Pension. Dækningen er desuden forlænget fra 60 til 62 år. Det samme gælder forsikringsdækningen ved kritisk sygdom. Der er ligeledes sket en tilpasning af regelsættet i arbejdsmarkedets overenskomster og i pensionsordningen, således at personer, der ansættes i et fleksjob, kan videreføre deres oprindelige pensionsordning uændret.

RAMMER FOR VIRKSOMHEDEN

Fokus på god kundeservice

Der er sket en fortsat udbygning af HTS Pensions service over for medlemmer, virksomheder og organisationer. Såvel telefonrådgivning som internetservice er blevet udbygget væsentligt, uden at positionen som en omkostningseffektiv udbyder er svækket.

En række af indsatserne er sket i tæt samarbejde med overenskomstparterne.

- > I samarbejde med arbejdsgiverorganisationerne er der gennemført en omfattende informationsindsats med henblik på at bistå branchens virksomheder med at integrere arbejdsmarkedspensionsordningen i virksomhedernes personalepolitik.
- > I samarbejde med fagforbundene er der sket en udbygning af indsatsen for rådgivning og uddannelse af forbundenes tillidsrepræsentanter.

Administration

Beklædnings- og Textilbranchens Pensionsforsikring (B&T Pension) er indgået i fusion med HTS Pension med regnskabsmæssig virkning fra begyndelsen af 2002. B&T Pension omfattede ca. 5.000 bidragsbetalende og 5.000 hvilende medlemmer.

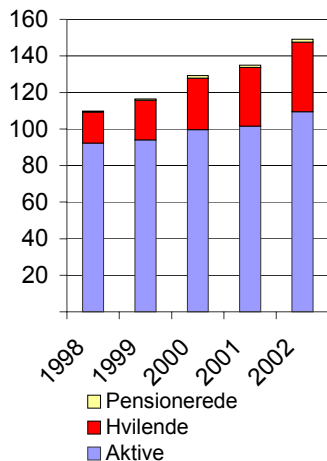
HTS Pension er en del af administrationsfællesskabet PensionDanmark I/S. De øvrige interessenter er B&A Pension og PKS Pension samt en mindre firmapensionskasse.

PensionDanmark tilrettelægger administrationen af interessenternes pensionsordninger med henblik på at forene en høj kundeservice med lave omkostninger. Det opnås gennem udnyttelse af administrative stordriftsfordele, moderne it-teknologi og en høj grad af outsourcing af forsikringsadministrative opgaver og formueforvaltning.

I forsikringsadministrationen lægges vægt på korte ekspeditionstider, en høj grad af tilgængelighed (telefonbetjening på alle hverdage fra kl. 8 til kl. 21) og en stadig mere omfattende udnyttelse af internettet i dialogen med medlemmer og virksomheder.

MEDLEMSFORHOLD

Antal medlemmer i tusinde

Medlemmer

HTS Pension havde ved udgangen af 2002 150.000 medlemmer. Det er en stigning på 14.000 medlemmer i forhold til 2001. Der har i årets løb været en tilgang på 26.000 medlemmer og en afgang på 12.000 medlemmer. Den store tilgang skyldes Falck Danmarks indtræden i HTS Pension. Ordningen omfatter ca. 6.000 medlemmer.

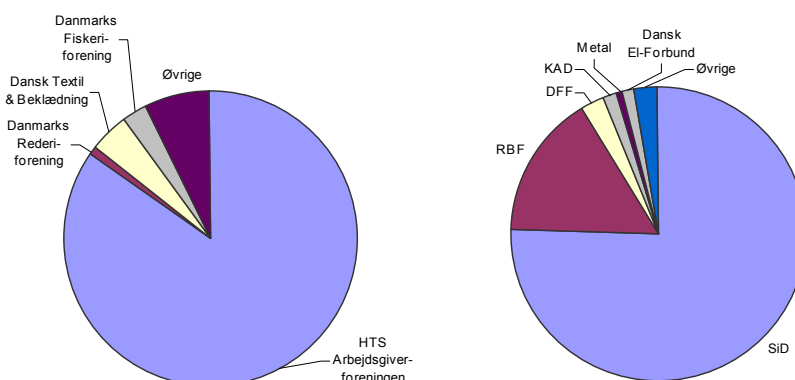
Virksomheder

HTS Pension modtog i 2002 bidrag fra ca. 8.000 virksomheder. Det er stort set uændret i forhold til sidste år.

Overenskomster

HTS Pensions medlemmer er omfattet af overenskomster, som på lønmodtagerside er indgået af Dansk Funktionærforbund, Dansk El-Forbund, HK, KAD, Metal, RBF og SiD og på arbejdsgiverside af HTS Arbejdsgiverforeningen, Dansk Textil og Beklædning, Danmarks Rederiforening og Danmarks Fiskeriforening. Hertil kommer medlemmer ansat i virksomheder, som har indgået tiltrædelsesoverenskomst.

Indbetalinger fordelt på organisationer

Ved overenskomstfornyelsen i 2000 blev der indgået 4-årige overenskomster mellem de fleste af de overenskomstparter, hvis pensionsordninger administreres af HTS Pension. Bidragsprocenten er ved udgangen af 2002 7,8 pct. i de fleste overenskomster og vil pr. 1. juli 2003 blive forøget til 9,0 pct.

Pensionsordningen

Ved alderspensionering består pensionsordningen af 3 dele:

- > livsvarig alderspension
- > ratepension og
- > kapitalpension

Rate- og kapitalpensionen er udformet som unit-linked forsikringer, dvs. at de forrentes med markedsafkastet af de tilknyttede investeringer.

MEDLEMSFORHOLD

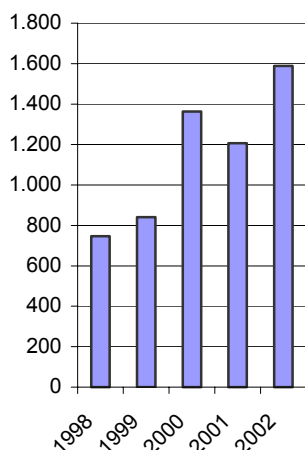
Ved førtidspensionering er medlemmerne sikret en invalidesum, månedlig invalidepension samt opsparings sikring. Medlemmerne har en dækning ved kritisk sygdom, og ved dødsfald er de efterladte sikret en dødsfaldssum samt udbetaling af opsparingen til rate- og kapitalpension.

Typisk pensionspakke

Ved udgangen af 2002 var hovedparten af medlemmerne omfattet af følgende risikodækninger:

Ved førtidspensionering	Løbende invalidepension	36.000 kr.
	Invalidesum	100.000 kr.
	Opsparings sikring	
Kritisk sygdom	Sum ved kritisk sygdom	50.000 kr.
	Ret til udbetaling af opsparet kapitalpension	
Dødsfald	Dødsfaldssum	350.000 kr.
	Udbetaling af opsparet kapital- og ratepension	

Præmier mill. kr.

Pensionspakken er med virkning fra 1. januar 2003 tilpasset ændringerne i førtidspensionslovgivningen. Det betyder, at den løbende invalidepension for hovedparten af medlemmerne er sat op til 48.000 kr. årligt.

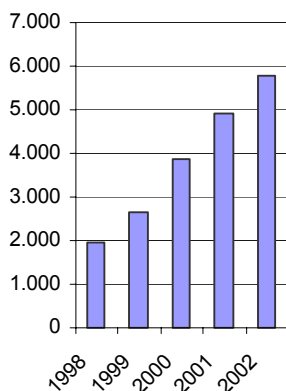
Indbetalinger og opsparing

Der er i 2002 indbetalt i alt 1.588 mill.kr. i bidrag efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag. Der er tale om en bidragsstigning på 31,7 pct. i forhold til sidste år. Det gennemsnitlige bidrag udgjorde godt 16.000 kr. For et typisk medlem udgjorde udgifterne til forsikringsdækning omkring 2.000 kr. svarende til 12 pct. af bidraget, og der blev opkrævet 351 kr. som bidrag til at dække administrationsomkostningerne svarende til 2 pct. af bidraget.

Præmieindbetalingerne var ekstraordinært høje i 2000 på grund af overførsel af en større medlemsgruppe fra en anden pensionsordning.

Medlemmernes depoter til livsvarig alderspension blev opskrevet med en kontorente på 3,25 pct. Medlemmernes depoter til kapital- og ratepension forrentes med årets markedsafkast. I 2002 var rentetilskrivningen negativ på grund af kurstab på aktieinvesteringerne.

Livsforsikrings- hensættelser mv. mill. kr.

Medlemmernes opsparing vokser i takt med, at ordningen modnes. Den gennemsnitlige depotværdi udgjorde i 2002 39.000 kr. mod 35.000 kr. i 2001. Et typisk medlem, der har været omfattet af pensionsordningen siden starten af 1993, havde ved udgangen af 2002 et depot på 80.000 kr.

De samlede livsforsikringshensættelser mv. beløb sig ved udgangen af 2002 til 5.791 mill.kr, heraf udgør hensættelserne vedrørende kapital- og ratepension 1.068 mill.kr.

MEDLEMSFORHOLD

Udbetalinger

Der udbetales ydelser fra pensionsordningen i tilfælde af alderspensionering, død, førtidspensionering og kritisk sygdom.

Tabel 1. Tilkendelse af pensioner, overførsler og udbetalinger

Antal	1998	1999	2000	2001	2002
Alderspensioner	1.040	1.087	990	1.198	1.358
Førtidspension	262	229	300	315	303
Sum ved kritisk sygdom	-	-	61	332	348
Ydelser ved dødsfald	231	223	248	247	289
Overførsler til andre pensionsordninger	3.005	2.966	3.651	3.957	3.269
Udbetalte depoter	9.083	8.225	6.303	5.721	5.305
Udbetaling i alt, mill.kr.	105	120	190	236	279

I 2002 blev der udbetalt pensioner for i alt 152 mill.kr. mod 118 mill.kr. sidste år. Hertil kommer udbetalinger til forsikrede, der er udtrådt af pensionsordningen efter jobskifte.

INVESTERINGER

Investeringspolitik

Målet med investeringerne er at sikre den størst mulige købekraft af de pensioner, der skal udbetales til medlemmerne. Der stiles efter et højt afkast efter inflation, skatter og omkostninger. Sikkerheden tilgodeses ved at sprede investeringerne mellem forskellige aktiver, så risikoen for, at enkelte forhold giver anledning til store tab, begrænses.

Aktier indgår med en væsentlig vægt i investeringerne, fordi det er erfaringen, at aktier – trods perioder med negative afkast – på langt sigt giver et betydeligt højere afkast end obligationer. Målsætningen, for hvor stor en andel af formuen der bør placeres i aktier, er dog reduceret fra 55 pct. til 30 pct. Beslutningen afspejler, at der fortsat hersker stor usikkerhed om de fremtidige konjunkturforskel og virksomhedernes indtjening. Desuden investeres der i højere grad end tidligere i erhvervsobligationer, som for tiden udgør et godt alternativ til aktier. Målsætningen for formuesammensætningen revurderes og fastlægges af bestyrelsen i slutningen af hvert kalenderår.

Der er opbygget reserver, der kan tjene som stødpuder, når markedsforholdene i perioder fører til negative afkast. Reserverne er nødvendige, for at medlemmerne trods markedsudsving kan få en stabil kontorente på den grundlæggende del af deres alderspension – den løbende, livsvarige alderspension. Ud over den sparer medlemmerne op i form af kapital- og ratepensioner, hvor markedsafkastet tilskrives direkte som rente til medlemmernes depoter.

For medlemmer og andre interesserede er det på selskabets hjemmeside, www.pension.dk, muligt at få indblik i, hvilke aktier HTS Pension investerer i. På hjemmesiden findes desuden en redegørelse for de etiske aspekter af investeringspolitikken.

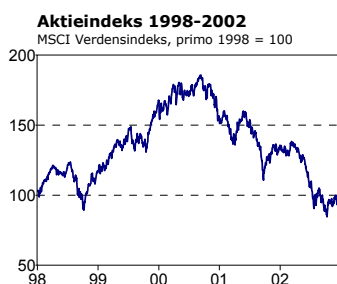
Markedsudvikling

For året som helhed faldt det globale aktieindeks med 32,5 pct. Dermed blev 2002 tredje år i træk med meget kraftige aktiekursfald. Siden begyndelsen af 2000 er de internationale aktiemarkeder faldet med 51 pct., og man skal tilbage til årene omkring 1930 for at finde en periode med kursfald af tilsvarende størrelse.

De seneste års aktiekursfald skal ses i lyset af de voldsomme kursstigninger i slutningen af 1990'erne. Særligt indenfor teknologi og telekommunikation var der tale om en nærmest bobleagtig udvikling i aktiekurserne baseret på helt urealistiske forventninger til virksomhedernes indtjening. Men også indenfor mange andre brancher har det været nødvendigt at revurdere forventningerne til den fremtidige indtjening.

Kursfaldet på aktiemarkederne afspejler også de seneste års langvarige afmatning i verdensøkonomien. Trods en meget lempelig finans- og pengepolitik, især i USA, er den forventede vending mod højere vækstrater blevet udskudt gang på gang. En række regnskabsskandaler blandt større amerikanske selskaber bidrog yderligere til den negative stemning sammen med den tiltagende risiko for en militærkonflikt i Irak – og de heraf følgende stigninger i olieprisen.

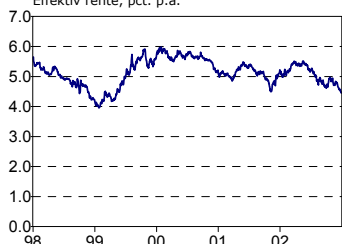
Efter pensionsafkastskat gav det globale aktieindeks et negativt afkast på 27,6 pct. Kursfaldet har ramt alle regioner.

INVESTERINGER

Dansk obligationsrente 1998-2002
Effektiv rente, pct. p.a.

Renteudviklingen i 2002 var ligeledes præget af investorernes svigtende tillid til et globalt økonomisk opsving og en stigende bekymring for en ny recession med meget lav inflation – måske endda deflation. I løbet af 2. halvår faldt obligationsrenterne i både USA og Europa derfor væsentligt, hvilket resulterede i store kursstigninger på især lange obligationer.

Det danske obligationsmarked fulgte tendensen på de internationale obligationsmarkeder. I løbet af året faldt den 10-årige danske rente derfor med 0,7 procentpoint til 4,5 pct. Årets renteudvikling indebar, at investering i en 10-årig dansk statsobligation gav et afkast efter pensionsbeskatning på 9,4 pct.

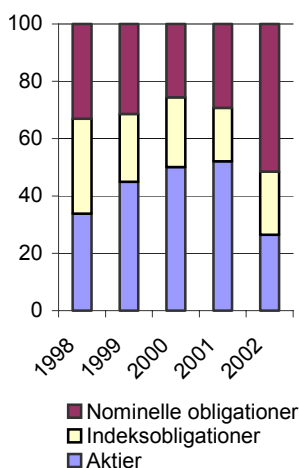
Kursudviklingen på indeksobligationer har i store træk fulgt udviklingen for de nominelle obligationer.

Beholdninger

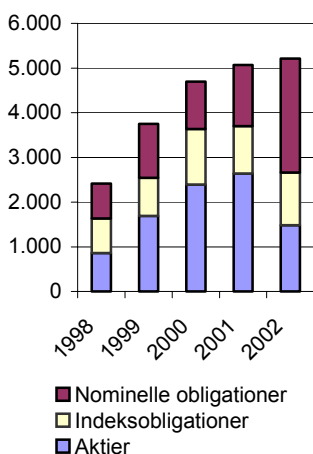
Andelen af investeringsaktiverne, som er placeret i aktier, blev i løbet af året nedbragt fra 52 til 27 pct. Reduktionen i aktieandelen skyldes dels kursfaldet på aktierne, dels en omlægning af investeringerne, der i vidt omfang er gennemført ved, at tilgangen af nye midler helt overvejende er blevet investeret i obligationer.

Beholdningen af børsnoterede aktier har en geografisk fordeling, der afspejler det globale aktiemarked. Udvælgelsen af de enkelte aktier varetages af udvalgte eksterne porteføljeforvaltere: Nordea Investment Management, Carnegie Asset Management og den amerikanske forvalter T. Rowe Price.

Aktivfordeling ultimo året i pct.

Investeringsaktiver mill.kr.

Tabel 2. Beholdningen af børsnoterede aktier fordelt på regioner og brancher

Pct. ultimo 2002	Regioner				I alt
	Europa	Japan	Nord-amerika	Øvrige verden	
Energi	3,1	-	3,2	0,3	6,6
Finans	7,0	1,0	9,9	1,0	19,0
Forbrug	10,1	1,4	12,9	0,9	25,2
Forsyning	1,6	-	1,3	-	2,9
Industri	4,7	1,7	5,0	1,2	12,6
Informationsteknologi	1,5	1,8	6,5	1,3	11,1
Medicin & sundhed	4,0	-	8,0	1,5	13,5
Råvarer	1,0	0,2	2,6	-	3,8
Telekommunikation	2,5	0,4	1,6	0,8	5,3
I alt	35,6	6,5	51,0	7,0	100,0

I aktieinvesteringerne indgår også noterede aktier. Ultimo 2002 udgjorde de knap 2 pct. af investeringsaktiverne. De noterede aktier ejes indirekte i form af fonde, der udvælger og ejer de unoterede aktier, og som i mange tilfælde indgår i ledelsen af selskaberne. Ved at investere via fondene opnår HTS Pension adgang til ekspertise sammen med en betydelig risikospredning.

Beholdningen af nominelle obligationer består overvejende af danske og europæiske stats- og realkreditobligationer. Desuden investeres der i obligationer udstedt af større erhvervsvirksomheder i både Europa og USA. Sammenholdt med statsobligationer er erhvervsobligationer forbundet med en højere kreditrisiko, der afspejler de enkelte udsteders kreditværdighed. Ved at investere i

INVESTERINGER

---

en bredt sammensat portefølje spredes risikoen, så den merrente, som udstederne må betale, er mere end tilstrækkelig til at opveje kreditrisikoen. Erhvervsobligationerne udgjorde knap 10 pct. af investeringsaktiverne ved årets udgang.

Indeksobligationer udgør fortsat en betydelig del af investeringsaktiverne. Beholdningen består af indeksobligationer udstedt før 1. januar 1999, som kun i begrænset omfang er omfattet af pensionsafkastskatten. I takt med at de udløber, vil de komme til at udgøre en stadig mindre del af beholdningen.

Sammensætningen af obligationsbeholdningerne varetages også af udvalgte eksterne porteføljeformidlere. Nykredit Portefølje Bank har ansvar for størstedelen af obligationsinvesteringerne, mens erhvervsobligationerne primært forvaltes af T. Rowe Price.

I 2002 er der påbegyndt investeringer i ejendomme med henblik på, at ejendomme om fire år skal udgøre op mod 10 pct. af investeringsaktiverne.

De samlede investeringer er omtrent ligeligt fordelt mellem Danmark og udlandet. En stor del af valutarisikoen er dog afdækket.

Afkast

Afkastet af investeringsaktiverne efter pensionsafkastskat blev på -6,0 pct. Årets resultat afspejler de meget kraftige kursfald på aktiemarkedene, som kun delvist opvejes af positive bidrag fra obligationsinvesteringerne.

Et negativt afkast på -6,0 pct. er aldrig tilfredsstillende. Heller ikke selv om der i løbet af året blev foretaget dispositioner, som bidrog til at begrænse det negative bidrag fra de faldende aktiemarkeder. En beslutning om at foretage valutakursafdækning af hovedparten af investeringerne i amerikanske dollar og japanske yen bidrog således positivt. Ligeledes havde årets omlægning af investeringerne, hvor tilgangen af nye midler helt overvejende blev investeret i obligationer, en positiv effekt. Det samlede afkastbidrag fra de to dispositioner udgør knap 5 procentpoint.

Obligationinvesteringerne gav et afkast på 9,7 pct. efter pensionsbeskatning. I forhold til udviklingen på obligationsmarkedene er resultatet tilfredsstillende.

Aktieinvesteringerne gav et afkast på -24,1 pct. efter skat, hvilket er 3,5 pct. point bedre end afkastet af det globale aktieindeks. Resultatet er positivt påvirket af årets valutaafdækning af hovedparten af investeringerne i amerikanske og japanske aktier. Bidraget fra valutaafdækningen modvirkes imidlertid af, at den globale aktieportefølje forvaltet af Nordea Investment Management opnåede et afkast væsentligt under den generelle udvikling på aktiemarkedet.

INVESTERINGER

Tabel 3. Investeringsaktivernes afkast efter pensionsafkastskat mv.

Pct. p.a.	1998	1999	2000	2001	2002	1998- 2002	1993- 2002
Nominelt forrentede obligationer	5,8	-1,0	6,5	6,1	10,5	5,5	6,3
Indeksobligationer	9,0	2,8	-0,8	6,8	9,4	5,4	8,1
Erhvervsobligationer				-3,2	6,2		
Obligationer i alt	7,4	0,6	2,9	6,4	9,7	5,3	7,1
Aktier	15,4	69,2	-5,8	-11,5	-24,1	4,3	11,4
Investeringsaktiver i alt	9,5	21,2	-1,1	-3,3	-6,0	3,6	6,8

Tabel 4. Afkast af obligationsindeks efter pensionsafkastskat

Pct. p.a.	1998	1999	2000	2001	2002	1998- 2002	1993- 2002
Nominelt forrentede obligationer;							
Danske Statsobligationer	8,1	-1,7	6,0	4,9	8,9	5,2	5,2
Danske realkreditobligationer	5,3	1,4	5,9	6,5	8,7	5,5	5,9
Erhvervsobligationer (high yield)	0,6	2,1	-4,4	4,7	1,8	0,9	3,6
Indeksobligationer:							
Mellemlange (udløb 2026)	5,1	0,7	2,3	6,7	10,0	4,9	6,5
Lange (udløb 2050)	9,8	2,2	0,0	7,6	9,6	5,8	7,3

Afkastene er opgjort på grundlag af følgende indeks: Danske statsobligationer (EFFAS Danske Statsobligationer 3+), Danske realkreditobligationer (Nykredit realkredit indeks), Erhvervsobligationer (JP Morgan Global High Yield Index i dollar (valutakurssikret basis)).

Tabel 5. Afkast af aktieindeks efter pensionsafkastskat

Pct. p.a.	1998	1999	2000	2001	2002	1998- 2002	1993- 2002
Verden	16,3	42,5	-7,7	-10,9	-27,6	-0,3	8,2
Europa	20,6	32,5	-0,6	-13,6	-27,5	-0,1	10,1
Nordamerika	19,9	40,4	-4,4	-7,2	-29,9	0,9	10,9
Japan	-1,7	82,8	-21,0	-22,1	-21,0	-2,7	-0,6
Østen i øvrigt	-11,3	87,7	-26,8	-4,7	-19,1	-1,2	4,6

Afkastet er opgjort på grundlag af MSCI-indeks i danske kroner inklusive nettoudbytter.

Afkastet af pensionsopsparing bør anskues i et længere tidsperspektiv. Set over de sidste fem år har det årlige gennemsnitlige afkast efter pensionsafkastskat været på 3,6 pct. I perioden siden 1993 har det været 6,8 pct. Trods de seneste års negative markedsudvikling må dette anses som tilfredsstillende.

INVESTERINGER

Risiko

HTS Pension har meget betydelige reserver, som kan holde for i år, hvor investeringsafkastet er mindre end den kontorente, som medlemmerne af pensionsordningen modtager. Reserverne bygges op i år med gode afkast. Finanstilsynet har indført regler om, at livsforsikringshensættelserne skal opgøres til markedsværdi. I den forbindelse er der udskilt en del af livsforsikringshensættelserne – bonuspotentialet på fripolicydelser – som kan nedskrives i tilfælde, hvor de investeringsmæssige tab måtte være så store, at det kollektive bonuspotentiale er udtømt. Det har ført til en betydelig forøgelse af HTS Pensions mulighed for at bære investeringsrisiko.

Tabel 6. Risikonøgletal efter skat

	Mill.kr.	Pct. af investeringsaktiver
Tab ved aktiekursfald på 10 pct.	149	2,3
Tab ved rentestigning på 1 pct.		
Nominelle obligationer	138	2,1
Indeksobligationer	71	1,1
Obligationer i alt	209	3,2

Tabel 7. Reserver, der kan bære investeringsrisiko

Mill.kr.	2002	2001
Egenkapital	618	629
Særlig bonus-hensættelse	57	31
Kollektivt bonuspotentiale	182	231
I alt	857	891
Bonuspotentiale på fripolicydelser	2.281	-

Alle pensionselskaber skal indberette solvenstal til Finanstilsynet. Solvenstallene udregnes i forhold til et såkaldt rødt og gult risikoscenario. Det gule scenario omfatter et aktiekurstab på 30 pct. og en renteændring på 1,0 pct., mens det røde scenario omfatter et aktiekurstab på 12 pct. og en renteændring på 0,7 pct. Hvis Finanstilsynets gule eller røde risikoscenarier skulle blive til virkelighed, vil HTS Pension fortsat have rigelig basiskapital. HTS Pension er derfor i "grønt lys".

REGNSKABET I HOVEDTRÆK

Resultatopgørelsen

Resultatopgørelsen er sammenfattet i tabel 8.

Tabel 8. Resultatopgørelsen

Mill.kr.	2002	2001
Præmier	1.707	1.302
Investeringsafkast	-470	-237
Forsikringsydelse	-293	-245
Ændring i livsforsikringshensættelser	-608	-413
Tilskrevet bonus	-136	-199
Ændring i hensættelser til kapital- og ratepension	-507	-380
Administrationsomkostninger	-57	-50
Pensionsafkastskat	82	55
Resultat før hensættelse til bonus	-401	-263
Overførsel fra kollektivt bonuspotentiale	427	745
Overførsel til særlig bonushensættelse	-26	-31
Årets resultat	0	451

Præmieindtægterne var 31,7 pct. højere end præmieindtægten i 2001. Stigningen afspejler dels generelle lønstigninger, dels at bidragsprocenten for de fleste forsikrede blev forhøjet fra 6,6 til 7,8 pct. pr. 1. juli 2002. Endelig afspejler stigningen, at der pr. 1. januar 2002 blev optaget ca. 6.000 medlemmer ansat i Falck Danmark. Hvis der ses bort fra optagelsen af Falck Danmark, er præmiestigningen på 13,6 pct.

Investeringsafkastet var samlet negativt med 470 mill.kr.

Forsikringsydelse steg med 19,6 pct. i forhold til året før, idet udbetalingerne ved alderspensionering vokser i takt med, at de opsparede midler bliver større. Det samme gælder for overførslerne til andre pensionsordninger.

Livsforsikringshensættelserne blev forøget med 608 mill.kr. Herudover er der tilskrevet kontorente og udloddet pensionistbonus med 136 mill.kr. på hensættelserne til livsvarig alderspension. Kontorenten for 2002 er fastsat af bestyrelsen til 3,25 pct. En mindre del af bestanden har dog fået en kontorente på 4,25 pct., som svarer til renten i det særlige forsikringstekniske grundlag, der gælder for denne.

Hensættelserne vedrørende kapital- og ratepension forrentes med det markedsræssige afkast af de tilsvarende investeringsaktiver.

Livsforsikringshensættelserne er opgjort til markedsværdi.

Administrationsomkostningerne steg til 57 mill.kr. fra 50 mill.kr. året før. Stigningen skyldes den generelle prisudvikling, udviklingen i antallet af aktive

REGNSKABET I HOVEDTRÆK

---

medlemmer samt endelig det særlige forhold, at der er afholdt omkostninger til etablering af de administrative systemer til Frit Puljevalg.

Investeringsafkastet er påvirket af pensionsafkastskat på 15 pct. Der gælder dog fortsat undtagelsesbestemmelser for indeksobligationerne.

Før hensættelse til bonus var der således et underskud på 401 mill.kr. mod sidste års underskud på 263 mill.kr.

Fordeling af resultatet

Resultatet, der fremkommer af selskabets drift, anvendes enten til kontorente og pensionistbonus til de enkelte forsikrede eller til opbygning af reserver i form af kollektivt bonuspotentiale, særlig bonushensættelse eller egenkapital.

Den del af resultatet, der overføres til egenkapital og særlig bonushensættelse, vil blive baseret på årets investeringsafkast med et tillæg, der afspejler de investerings-, forsikringsmæssige og øvrige forretningsmæssige risici. Risikoresultatet og omkostningsresultatet overføres til det kollektive bonuspotentiale, idet der dog forlods overføres en andel af årets opsparingspræmie til særlig bonushensættelse.

I HTS Pension er der ikke reel forskel mellem egenkapital, særlig bonushensættelse og kollektivt bonuspotentiale, idet aktionærene har frasagt sig retten til udbytte. Dermed kommer hele afkastet de forsikrede til gode, og samtlige reserver tjener på lige fod til at sikre pensionerne.

Kontorenten er fastsat under hensyntagen til de langsigtede afkastforventninger samt opbygningen af de nødvendige reserver til imødegåelse af udsving i investeringsafkastet og de forsikringsmæssige forhold. Pensionistbonus fastsættes, så pensionisterne får tilbageført deres bidrag til opbygning af reserver under forudsætning af, at selskabets kapitalforhold er tilstrækkeligt gode.

I tabel 9 er det vist, hvordan det realiserede resultat for forsikringer med ret til bonus, som var til rådighed i 2002, er blevet fordelt mellem de enkelte forsikrede – i form af kontorente og pensionistbonus – og reserverne, der udgøres af kollektivt bonuspotentiale, særlig bonushensættelse og egenkapital.

Tabel 9. Realiseret resultat for forsikringer med ret til bonus

Mill.kr.	2002	2001
Realiseret resultat før pensionsafkastskat	-364	-143
Pensionsafkastskat vedrørende forsikringer med ret til bonus	66	54
Realiseret resultat efter pensionsafkastskat	-298	-89
Som modsvarer af		
- Overførsel til de enkelte forsikrede (kontorente og pensionistbonus)	136	199
- Overførsel fra kollektivt bonuspotentiale	-427	-745
- Overførsel til særlig bonushensættelse	26	31
- Overførsel fra egenkapitalen	-33	426
I alt overført	-298	-89

REGNSKABET I HOVEDTRÆK

Balancen

Balancen er sammenfattet i tabel 10.

Tabel 10. Balancen

Mill.kr.	2002	2001
AKTIVER		
Investeringsaktiver		
- vedrørende kapital- og ratepension	1.068	561
- i øvrigt	5.214	5.069
Andre aktiver	377	164
Aktiver i alt	6.659	5.794
PASSIVER		
Livsforsikringshensættelser		
- vedrørende kapital- og ratepension	1.068	561
- i øvrigt	4.689	4.312
Erstatningshensættelser	34	20
Kollektivt bonuspotentiale	182	231
Særlig bonushensættelse	57	31
Forsikringsmæssige hensættelser i alt	6.030	5.155
Gæld	11	11
Egenkapital	618	629
Passiver i alt	6.659	5.794
Solvensmargen	251	205

Aktiverne består hovedsageligt af investeringsaktiver. En del af disse er direkte tilknyttet kapital- og ratepensioner, som er forsikringer, hvor forsikringstageren bærer investeringsrisikoen direkte.

Passiverne består hovedsageligt af livsforsikringshensættelser. Hertil kommer reserveerne i form kollektivt bonuspotentiale, særlig bonushensættelse og egenkapitalen.

Nøgletal

Nøgletallene for selskabets investeringsafkast, omkostninger, risikoresultat og konsolidering, der indgår i regnskabet, beregnes efter formler fastsat af Finanstilsynet. Formålet med nøgletallene er at give regnskabslæsere et bedre grundlag for at vurdere selskabets resultater og økonomiske situation. Finanstilsynets forklarende tekst til nøgletallene, der indgår i bekendtgørelsen om livsforsikringssselskabers og tværgående pensionskassers årsregnskaber, kan findes på Finanstilsynets hjemmeside: www.finanstilsynet.dk.

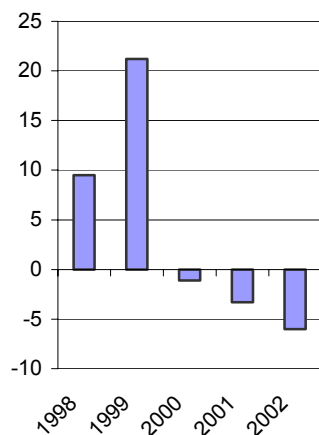
Afkastnøgletal

Der vises afkastnøgletal før og efter pensionsafkastskat.

Pensionsafkastskatten udgør 15 pct. af investeringsafkastet. Visse indeksobligationer beskattes dog kun af kursgevinster og ikke af det løbende afkast.

REGNSKABET I HOVEDTRÆK

**Afkast efter skat
i pct.**

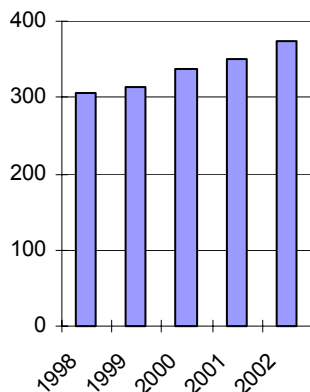

Pensionsafkastskatten har afløst realrenteafgiften for nominelle obligationer mv., der i årene fra 1998 til 2000 var henholdsvis 35,8 pct., 33,8 pct. og 26,0 pct. Afkastet af aktier blev belastet med en skat på 5 pct. fra 2. juni 1998 og indtil udgangen af 2000. Pensionsafkastskatten blev indført fra og med 2001 med en sats på 15 pct. af alt afkast.

Før 2001 var indeksobligationer helt friholdt fra pensionsafkastskat. Pensionsopsparing fra før 1983 er fritaget for pensionsafkastskat. Nøgletallet for afkast efter korrigeret pensionsafkastskat tager højde herfor. Korrektionen er uden betydning for HTS Pension, idet stort set samtlige pensionsbidrag – bortset fra nogle ganske få overførsler – stammer fra efter 1983.

Afkastet efter pensionsafkastskat på -6,0 pct. i 2002 var påvirket af de store kursfald på aktiemarkederne. Et negativt afkast på -6,0 pct. er aldrig tilfredsstillende. Set over en længere årrække har afkastet dog været mere tilfredsstillende. Det årlige gennemsnitlige afkast efter pensionsafkastskat var i de fem år fra 1998 til 2002 3,6 pct. og i perioden siden selskabet påbegyndte sine aktiviteter i 1993 var det 6,8 pct.

**Omkostninger pr.
forsikret
kr.**

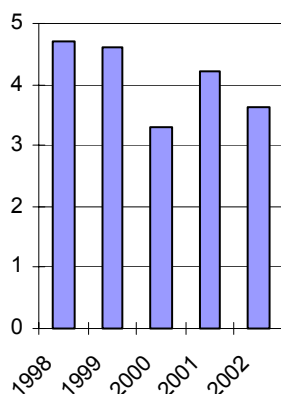

Omkostningsnøgletal

Omkostningsprocenten viser, at omkostningerne målt i procent af præmieindtægterne er nedbragt gennem de seneste år. De var ekstraordinært lave i 2000 på grund af overførsel af en større medlemsgruppe fra en anden pensionsordning og er nu 3,6 pct. Omkostningerne pr. forsikret er fastholdt på et lavt niveau. Omkostningsresultatet viser forskellen mellem de omkostningsbidrag, som medlemmerne er blevet opkrævet, og de faktiske omkostninger, der er afholdt. Det opgøres i pct. som en andel af medlemmernes samlede opsparing. Tallet viser, at omkostningsregnskabet bidrager positivt til selskabets reserver.

Omkostningerne beregnet som rentemarginal viser omkostningerne i procent af medlemmernes samlede opsparing.

**Omkostnings-
procent**

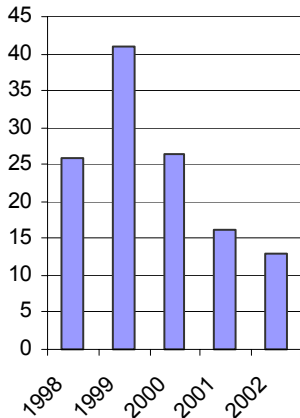

REGNSKABET I HOVEDTRÆK

Bonus- og egenkapitalreserve ultimo året i pct.

Konsolideringsnøgletal

Bonusreserven viser det kollektive bonuspotentiale og særlig bonushensættelse i procent af livsforsikringshensættelserne.

Egenkapitalreserverne viser egenkapitalen i procent af medlemmernes samlede opsparing. Egenkapitalreserven er opgjort efter fradrag af lovgivningens mindstekrav til egenkapital (solvensmargen).

Solvensgraden angiver, hvor stor egenkapitalen og den særlige bonushensættelse er i forhold til solvensmargen.

HTS Pension er et arbejdsmarkedsrelateret livsforsikringsaktieselskab, hvor hele overskuddet i henhold til vedtægterne skal komme de forsikrede til gode. Derfor kan egenkapital- og bonusreserverne betragtes under et. Reserverne udgør 13,0 pct. af livsforsikringshensættelserne. Det betyder, at HTS Pension er velkonsolideret og godt rustet til at modstå eventuelle udsving i afkast eller uforudsete forsikringsmæssige risici.

BEGIVENHEDER EFTER REGNSKABSÅRETS AFSLUTNING

Der er ikke siden regnskabsårets afslutning indtruffet begivenheder, som er af væsentlig betydning for HTS Pensions finansielle situation.

UDSIGTERNE FOR DE NÆRMESTE ÅR

I det kommende år forventes præmieindtægterne at vokse betydeligt som følge af de stigninger i bidragssatserne, der er aftalt i overenskomsterne, og som finder sted den 1. juli 2003. Præmieindtægten vil derudover være påvirket af beskæftigelsesomfanget og lønudviklingen i handels-, transport- og servicebranchen, i beklædnings- og tekstilindustrien og i fiskerierhvervet.

Der forventes en stigning i udbetalingerne som følge af forbedringerne pr. 1. januar 2003 af forsikringsdækningerne ved førtidspensionering og kritisk sygdom og pr. 1. juli af forsikringsdækningerne ved dødsfald. Hertil kommer vækst i udbetalinger til alderspension som følge af væksten i medlemmernes opsparing.

Udviklingen i afkastet af investeringsaktiverne vil afhænge af udviklingen på aktie- og rentemarkederne og er behæftet med betydelig usikkerhed.

I løbet af 2003 forventer selskabet – gennem det associerede selskab PensionDanmark Ejendomme A/S – at påbegynde investeringer i boliger omfattet af investeringsrammen i lov om fremme af privat udlejningsbyggeri.

I lighed med i 2002 forventes der i 2003 at blive afholdt betydelige omkostninger til udvikling af PensionDanmarks forsikringsadministrative systemer med henblik på dels at udbygge medlemmernes adgang til individuel indflydelse på pensionsordningens ydelser og formueforvaltning, dels at forbedre servicen over for medlemmer og virksomheder.

AKTIONÆRFORHOLD

HTS Pension ejes af handels-, transport- og servicebranchens fagforbund og arbejdsgiverforeninger samt de tilsvarende organisationer på tekstil- og beklædningsområdet.

Aktionærerne i aktieklasse I er Specialarbejderforbundet i Danmark, Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark og RestaurationsBranchens Forbund.

Aktionærerne i aktieklasse II er HTS Arbejdsgiverforeningen, HORESTA-Arbejdsgiverforening, Arbejdsgiverforeningen for Transport og Logistik, Arbejdsgiverforeningen for Kollektiv Trafik (AKT), Turistvognmændenes Arbejdsgiverforening, Jernbanernes Arbejdsgiverforening samt Dansk Textil og Beklædning.

Specialarbejderforbundet i Danmark ejer mere end 5 pct. af aktiekapitalen.

Aktieklasser I og II omfatter 818 aktier med et samlet pålydende på 40.900.000 kr. og aktieklasser III og IV omfatter 3.915 aktier med et samlet pålydende på 2.700.000 kr. Den samlede aktiekapital er således 43.600.000 kr.

I henhold til selskabets vedtægter udbetales der ikke udbytte til aktionærerne.

BESTYRELSE

På den ordinære generalforsamling i maj 2002 blev gruppeformand i Specialarbejderforbundet i Danmark Orla Petersen genvalgt til formand for HTS Pension. Endvidere blev adm. direktør i HTS Arbejdsgiverforeningen Preben Albæk Petersen genvalgt som næstformand.

På den ekstraordinære generalforsamling i februar 2003 udtrådte forretningsfører i SiDs Transport- og Servicegruppe Søren Andersen af bestyrelsen. Ligeledes udtrådte adm. direktør i Danmarks Rederiforening Peter Bjerregaard. Samtidig indtrådte forretningsfører i SiDs Industrigruppe Anne M. Pedersen samt underdirektør i Dansk Textil og Beklædning Preben W. Friis i bestyrelsen.

Gruppeformand Orla Petersen (formand)

Specialarbejderforbundet i Danmark, Transport- og Servicegruppen

Adm. direktør Preben Albæk Petersen (næstformand)

HTS Arbejdsgiverforeningen

Forretningsfører Henrik Berlau

Specialarbejderforbundet i Danmark, Transport- og Servicegruppen

Underdirektør Preben W. Friis

Dansk Textil og Beklædning

Direktør Lone Njor Hulth

HORESTA

Næstformand Aage Jensen

RestaurationsBranchens Forbund

Forbundsformand Lillian Knudsen

Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark

Forretningsfører Anne M. Pedersen

Specialarbejderforbundet i Danmark, Industrigruppen

Afdelingsformand Per Petersen

Specialarbejderforbundet i Danmark, Chaufførernes Fagforening

Sektorformand Karin Retvig

HK/Service

Rutebilejer Uffe Thygesen

Arbejdsgiverforeningen for Kollektiv Trafik

Forretningsfører Poul Aagaard

Specialarbejderforbundet i Danmark, Transport- og Servicegruppen

DIREKTION

Adm. direktør Torben Möger Pedersen

Vicedirektør Niels Fink

DIREKTIONENS ØVRIGE LEDELSESHVERV

Torben Möger Pedersen varetager følgende ledelseshverv:

Medlem af direktionen for:

Administrationsfællesskabet PensionDanmark I/S
og de tilsluttede livsforsikringselskaber og pensionskasser

Medlem af bestyrelsen for:

PensionDanmark Ejendomme A/S (formand)
Placeringsforeningen PensionsInvest (formand)
A/S Dagbladet Information (formand)

Forsikring & Pension

PensionsInfo

Medlem af:

Nykredits Styrelsesråd

Niels Fink varetager følgende ledelseshverv:

Medlem af direktionen for:

Administrationsfællesskabet PensionDanmark I/S
og de tilsluttede livsforsikringselskaber og pensionskasser

Medlem af bestyrelsen for:

PensionDanmark Ejendomme A/S
Placeringsforeningen PensionsInvest
Ejendomsselskabet af Januar 2002 A/S

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Årsregnskabet er udarbejdet i overensstemmelse med lov om forsikringsvirksomhed og den dertil hørende bekendtgørelse om livsforsikringsselskabers og tværgående pensionskassers årsregnskaber.

Fra og med 2002 er såvel aktiver som passiver værdiansat til markedsværdi. Dette betyder, at der er sket en ændring i værdiansættelsen af obligationer og af livsforsikringshensættelser. For så vidt angår den ændrede værdiansættelse af obligationer er der sket en tilpasning af sammenligningstallene for 2001. Den akkumulerede effekt af den ændrede værdiansættelse primo er fordelt på egenkapital, kollektivt bonuspotentiale og særlige bonushensættelser i overensstemmelse med selskabets overskudspolitik. For så vidt angår den ændrede værdiansættelse af livsforsikringshensættelserne er der i overensstemmelse med den af Finanstilsynet udstedte bekendtgørelse om livsforsikringsselskabers og tværgående pensionskassers årsregnskaber ikke sket tilpasning af sammenligningstallene. Effekten af de ændrede regnskabsprincipper har været, at der pr. 1. januar 2002 er sket en nedskrivning af obligationerne med 21 mill.kr. Dette beløb er fordelt på kollektivt bonuspotentiale, særlige bonushensættelser og egenkapitalen i overensstemmelse med selskabets overskudspolitik. Den ændrede værdiansættelse af livsforsikringshensættelserne har medført, at der pr. 1. januar 2002 er overført 360 mill.kr. fra livsforsikringshensættelserne til kollektivt bonuspotentiale.

Med regnskabsmæssig virkning fra 1. januar 2002 er selskabet fusioneret med Beklædnings- og Textilbranchens Pensionsforsikring A/S (B&T Pension). Som følge heraf er der sket en tilpasning af sammenligningstallene for 2001 i regnskabet samt en tilpasning af hoved- og nøgletal i 5-års oversigten.

Herudover er den anvendte regnskabspraksis ikke ændret i forhold til sidste år.

Resultatopgørelse

Indtægter og udgifter periodiseres, så de omfatter regnskabsperioden. Præmieindtægterne vedrørende unit-linked forsikringer indtægtsføres på indbetalingstidspunktet.

For obligationer, kapitalandele og investeringsforeningsandele føres urealiserede og realiserede gevinster og tab over resultatopgørelsen.

Investeringerne i børsnoterede aktier og nominelle obligationer finder sted ved indskud i placeringsforeningen PensionsInvest. Investeringsafkastet, der hidrører fra renter og udbytter samt realiserede og urealiserede gevinster og tab som følge af ændrede værdipapir- og valutakurser vedrørende disse obligationer og aktier, vil derfor fremstå som tab og gevinst på investeringsforeningsandele.

Selskabet indgår i Administrationsfællesskabet PensionDanmark I/S. Selskabets og de øvrige interessenters fællesomkostninger, herunder lønninger og andre personaleomkostninger, fordeles gennem administrationsfællesskabet på grundlag af deltagernes medlemstal, størrelsen af deres aktiver samt deres belastning af personaleressourcerne. Omkostninger, der kan henføres til den enkelte interessent, fordeles umiddelbart videre til denne. Anskaffelser under 100 t.kr. udgiftsføres i anskaffelsesåret. Større anskaffelser afskrives afhængig af arten over 3 eller 5 år.

Omkostninger ved værdipapirhandel føres i resultatopgørelsen under administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsaktiver.

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Pensionsafkastskat udgiftsføres med det beløb, der beregnes af regnskabsårets opgjorte skattegrundlag, samt ændringen i værdien af udskudt pensionsafkastskat. Selskabet er ikke selskabsskattepligtigt.

Ved opgørelsen af det forsikringstekniske resultat fratrækkes den del af investeringsafkastet, der kan henføres til egenkapitalen.

Balance

Kapitalandele i associerede virksomheder optages til indre værdi.

Børsnoterede kapitalandele og investeringsforeningsandele optages til den senest noterede kurs ultimo året. Ikke børsnoterede kapitalandele og investeringsforeningsandele optages til en skønnet markedsværdi.

Børsnoterede obligationer optages til den senest noterede kurs ultimo.

Aktiver og passiver i fremmed valuta optages til den senest noterede kurs ultimo året.

Investeringsaktiver tilknyttet unit-linked forsikringer optages til markedsværdi.

Udskudt pensionsafkastskat hensættes med den diskonterede værdi af den fremtidige skat af tidligere realiserede gevinster ved salg af nominelle obligationer i danske kroner mv. Der hensættes desuden udskudt pensionsafkastskat af skat af negativt afgiftsgrundlag, der kan fremføres til modregning i efterfølgende år.

Livsforsikringshensættelserne og hensættelser for unit-linked forsikringer opgøres af den ansvarshavende aktuar i henhold til det til Finanstilsynet anmeldte tekniske grundlag med tillæg af nødvendige hensættelser til ikke anmeldte krav. Livsforsikringshensættelserne opgøres som den retrospektive hensættelse med fradrag af akkumulerede værdireguleringer herunder eventuelt af det træk på bonuspotentialen på fripolicydelser, der måtte hidrøre fra forsikringsbestandens andel af selskabets realiserede resultat i indeværende eller forudgående år. Livsforsikringshensættelserne opdeles fremover i garanterede ydelser, bonuspotentiale på fremtidige præmier og bonuspotentiale på fripolicydelser. Den sidstnævnte post kan bære investeringsrisiko og kan derfor sammen med det kollektive bonuspotentiale, særlige bonushensættelser og egenkapital opfange udsving i investeringsafkastet.

Kollektivt bonuspotentiale og særlige bonushensættelser opgøres i overensstemmelse med selskabets overskudspolitik.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen er opstillet efter den direkte metode og viser, hvordan placeringsbehovet skabes opdelt på likviditet fra forsikringstagere, likviditet fra omkostninger mv. og likviditet fra investeringsaktiver samt fordelingen af placeringerne på forskellige typer af aktiver. I pengestrømsopgørelsen indgår køb og salg af investeringsforeningsbeviser efter arten af de underliggende aktiver.

HOVEDTAL

mill.kr.	1998	1999	2000	2001	2002
Resultatopgørelse					
Præmier før arbejdsmarkedsbidrag mv.	812	913	1.445	1.302	1.707
Arbejdsmarkedsbidrag og stempelafgift	-64	-72	-82	-96	-119
Afgivne genforsikringspræmier	-1	0	0	0	0
Præmier for egen regning	747	841	1.363	1.206	1.588
Afkast af investeringsaktiver	186	750	10	-237	-470
Indtægter i alt	933	1.591	1.373	969	1.118
Forsikringsydelse f.e.r.	-105	-117	-192	-245	-293
Ændring i livsforsikringshensættelser f.e.r.	-526	-621	-855	-413	-608
Ændringer i hensættelser for unit-linked forsikringer f.e.r.	0	0	-181	-380	-507
Tilskrevet bonus	-75	-100	-181	-199	-136
Pensionsafkastskat og selskabsskat	-1	-32	0	55	82
Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r. i alt	-35	-37	-44	-50	-57
Udgifter i alt	-742	-907	-1.453	-1.232	-1.519
Resultat før hensættelser til bonus	191	684	-80	-263	-401
Ændring i kollektivt bonuspotentiale	-192	-668	87	745	427
Ændring i særlig bonushensættelse	0	0	0	-31	-26
Årets resultat	-1	16	7	451	0
Forsikringsteknisk resultat	-37	-53	-7	465	32
Aktiver					
Nominelt forrentede obligationer	781	1.204	1.065	1.373	2.558
Indeksobligationer	774	853	1.241	1.056	1.169
Aktier	858	1.692	2.392	2.640	1.487
Investeringsaktiver i alt	2.413	3.749	4.698	5.069	5.214
Investeringsaktiver tilknyttet unit-linked forsikringer	0	0	180	561	1.068
Andre aktiver	108	144	214	164	377
Aktiver i alt	2.521	3.893	5.092	5.794	6.659
Passiver					
Egenkapital i alt	204	220	184	629	618
Livsforsikringshensættelser m.v.	1.955	2.673	3.711	4.332	4.723
Hensættelser for unit-linked forsikringer f.e.r.	0	0	180	561	1.068
Særlige bonushensættelser	0	0	0	31	57
Kollektivt bonuspotentiale	310	978	1.010	231	182
Forsikringsmæssige hensættelser f.e.r. i alt	2.265	3.651	4.901	5.155	6.030
Andre passiver	52	22	7	10	11
Passiver i alt	2.521	3.893	5.092	5.794	6.659
Solvensmargen	90	119	180	205	251
Basiskapital	204	220	184	660	675
<hr/>					
Antal medlemmer ultimo	109.819	116.428	129.217	136.786	149.572

Som det fremgår af afsnittet om anvendt regnskabspraksis er værdiansættelsesmetoden for obligationer ændret til markedsværdi. Der er sket en tilpasning af sammenligningstallene for 2001. Der er ikke sket tilpasning af sammenligningstallene for 1998-2000. Endvidere er der sket en ændring i værdiansættelsen af livsforsikringshensættelser. Der er i overensstemmelse med de af Finanstilsynet udstedte regnskabsregler ikke sket tilpasning af sammenligningstallene for 1998-2001 i den anledning. I 2002 er der sket fusion med B&T Pension. Som følge heraf er der sket tilpasning af sammenligningstallene i hoved- og nøgletal for 1998-2001.

NØGLETAL

pct.	1998	1999	2000	2001	2002
Afkastnøgletal					
Afkast før pensionsafkastskat	10,5	22,5	-0,6	-4,3	-7,3
Afkast efter selskabets pensionsafkastskat	9,5	21,2	-1,1	-3,3	-6,0
Afkast efter korrigeret pensionsafkastskat	9,5	21,2	-1,1	-3,3	-6,0
Omkostningsnøgletal					
Omkostningsprocent	4,7	4,6	3,3	4,2	3,6
Omkostninger beregnet som rentemarginal	2,2	1,7	1,3	1,2	1,1
Omkostninger i kr. pr. forsikret	305	313	336	350	374
Omkostningsresultat	2,16	1,25	0,76	0,95	0,83
Risikonøgletal					
Risikoresultat	2,12	1,72	1,12	1,06	0,30
Konsolideringsnøgletal					
Bonusreserve	20,0	37,2	26,2	6,1	5,1
Egenkapitalreserve	5,8	3,8	0,1	10,1	7,9
Solvensgrad	226	185	102	323	269

PENGESTRØMSOPGØRELSE

	2002	2001
	mill.kr	mill.kr
Likviditet fra forsikringstagere		
Indbetalte præmier	1.707	1.295
Udbetalte ydelser	-279	-236
I alt	<u>1.428</u>	<u>1.059</u>
Likviditet fra omkostninger, skatter, afgifter mv.		
Driftsomkostninger i alt	-55	-55
Arbejdsmarkedsbidrag	-109	-94
Pensionsafkastskat	-5	1
Selskabsskat	0	1
I alt	<u>-169</u>	<u>-147</u>
Likviditet fra investeringsaktiver		
Indgåede renter og udbytter mv.	33	308
Indfrielse af nominelt forrentede obligationer	27	17
Indfrielse af indeksobligationer	66	48
I alt	<u>126</u>	<u>373</u>
Placeringsbehov	1.385	1.285
Placeringer i investeringsaktiver, nettokøb		
Aktier	361	-1.065
Nominelt forrentede obligationer	-1.567	-426
Indeksobligationer	-35	139
Ejendomme	-70	1
Forskydning i uafviklede handler	0	0
I alt	<u>-1.311</u>	<u>-1.351</u>
Likviditetspåvirkning i alt	74	-66
Likviditet primo	15	81
Likviditet ultimo	89	15

RESULTATOPGØRELSE

Note		2002 mill.kr	2001 mill.kr
	<i>Præmier</i>		
1	Bruttopræmier	1.588	1.206
	Præmier for egen regning	1.588	1.206
	<i>Indtægter af investeringsaktiver</i>		
	Indtægter fra associerede virksomheder	1	0
2	Renter og udbytter mv.	52	319
	Indtægter af investeringsaktiver i alt	53	319
	<i>Forsikringsydelse</i>		
4	Udbetalte ydelser	-279	-236
	Ændring i erstatningshensættelser	-14	-9
	Forsikringsydelse for egen regning	-293	-245
	<i>Ændring i livsforsikringshensættelser</i>		
	Ændring i bruttolivsforsikringshensættelser	-669	-397
17	Ændring i livsforsikringshensættelser for egen regning	-669	-397
	<i>Bonus</i>		
17	Årets tilskrevne bonus	-136	-199
18	Ændring i gruppebonus-hensættelse	61	-16
19	Ændring i særlig bonus-hensættelse	-26	-31
20	Ændring i kollektivt bonuspotential	427	745
	Bonus i alt	326	499
21	Ændring i hensættelser for unit-linked forsikringer	-507	-380
	<i>Forsikringsmæssige driftsomkostninger</i>		
5	Administrationsomkostninger	-57	-50
	Forsikringsmæssige driftsomkostninger for egen regning i alt	-57	-50
	<i>Udgifter i tilknytning til investeringsaktiver</i>		
6	Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed	-7	-5
3	Realiserede tab på investeringsaktiver	-211	-341
	Udgifter i tilknytning til investeringsaktiver i alt	-218	-346
3	Urealiserede tab på investeringsaktiver	-305	-206
7	Valutakursregulering	0	-4
8	Pensionsafkastskat	82	55
9	Overført investeringsafkast (-)	32	14
	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT	32	465
	Overført investeringsafkast (+)	-32	-14
	ÅRETS RESULTAT	0	451

BALANCE ultimo

Note		2002 mill.kr	2001 mill.kr
AKTIVER			
<i>Investeringsaktiver</i>			
10	Kapitalandele i associerede virksomheder	4	3
	Udlån til associerede virksomheder	19	9
11	Kapitalandele	103	84
12	Investeringsforeningsandele	3.919	3.903
13	Obligationer	1.169	1.070
	Investeringsaktiver i alt	5.214	5.069
14	Investeringsaktiver tilknyttet unit-linked forsikringer	1.068	561
<i>Tilgodehavender</i>			
	Tilgodehavender i forbindelse med direkte forsikringsforretninger hos forsikringstagere	66	66
	Udskudt pensionsafkastskat	140	54
	Andre tilgodehavender	67	15
	Tilgodehavender i alt	273	135
<i>Andre aktiver</i>			
	Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender	89	15
	Andre aktiver i alt	89	15
<i>Periodeafgrænsningsposter</i>			
	Tilgodehavende renter	15	14
	Periodeafgrænsningsposter i alt	15	14
	AKTIVER I ALT	6.659	5.794

BALANCE ultimo

Note		2002 mill.kr	2001 mill.kr
	PASSIVER		
	<i>Egenkapital</i>		
15	Aktiekapital	44	44
16	Overført overskud	574	585
	Egenkapital i alt	618	629
	<i>Forsikringsmæssige hensættelser</i>		
	<i>Livsforsikringshensættelser</i>		
	Garanterede ydelser	-3.889	-
	Bonuspotentiale på fremtidige præmier	6.281	-
	Bonuspotentiale på fripolicer	2.281	-
17	Livsforsikringshensættelser f.e.r.	4.673	4.235
	<i>Erstatningshensættelser</i>		
	Bruttohensættelser	34	20
	Erstatningshensættelser f.e.r.	34	20
18	Gruppelivsbonushensættelse	16	77
19	Særlig bonushensættelse	57	31
20	Kollektivt bonuspotentiale	182	231
	Forsikringsmæssige hensættelser f.e.r. i alt	4.962	4.594
21	Hensættelser for unit-linked forsikringer	1.068	561
	<i>Gæld</i>		
	Anden gæld	11	10
	Gæld i alt	11	10
	PASSIVER I ALT	6.659	5.794
22	Registrerede aktiver		
23	Eventualforpligtelser		
24	Solvensmargen og basiskapital		

NOTER TIL RESULTATOPGØRELSEN

Note	2002 mill.kr	2001 mill.kr
1 Bruttonæmmer		
Løbende præmier	1.297	1.056
Grupperisikopræmier	199	165
Overførsler fra andre pensionsordninger mv.	211	81
Bruttonæmmer før afgifter mv.	1.707	1.302
Arbejdsmarkedsbidrag	-119	-96
Bruttonæmmer i alt	1.588	1.206

Samtlige bruttonæmmer vedrører forsikringer, der er oprettet som led i et ansættelsesforhold på baggrund af kollektive overenskomster, aftaler eller lignende, og som er direkte dansk forretning. Ved årets udgang omfattede forsikringerne 149.572 (2001: 136.786) personer. Heraf var 109.046 (2001: 103.068) omfattet af grupperisikoforsikringer, og 110.552 (2001: 93.564) omfattet af unit-linked forsikringer

NOTER TIL RESULTATOPGØRELSEN

Note		2002 mill.kr	2001 mill.kr
2	Renter og udbytter mv.		
	<i>Investeringsforeningsandele</i>		
	Udbytte (aktier)	0	182
	Udbytte (obligationer)	0	6
	I alt	0	188
	<i>Nominelt forrentede obligationer</i>		
	Renteindtægter	0	61
	I alt	0	61
	<i>Indeksobligationer</i>		
	Renteindtægter	29	31
	Indeksregulering	18	34
	I alt	47	65
	<i>Andre renter</i>		
	Renter af anfordringstilgodehavender	2	4
	Andre renter i øvrigt	3	1
	I alt	5	5
	Renter og udbytter mv. i alt	52	319

NOTER TIL RESULTATOPGØRELSEN

Note	2002 mill.kr	2001 mill.kr
3 Samlede kursgevinster og -tab		
<i>Realiserede gevinster på investeringsaktiver</i>		
Investeringsforeningsandele (nominelt forrentede obligationer)	17	0
Nominelt forrentede obligationer	0	12
Indeksobligationer	12	3
Udenlandske obligationer	0	10
I alt	29	25
<i>Urealiserede gevinster på investeringsaktiver</i>		
Investeringsforeningsandele (nominelt forrentede obligationer)	232	7
Indeksobligationer	48	0
I alt	280	7
<i>Realiserede tab på investeringsaktiver</i>		
Investeringsforeningsandele (aktier)	240	361
Investeringsforeningsandele (nominelt forrentede obligationer)	0	4
Indeksobligationer	0	1
I alt	240	366
<i>Urealiserede tab på investeringsaktiver</i>		
Aktier	14	5
Investeringsforeningsandele (aktier)	571	208
I alt	585	213
<i>Samlede kursgevinster og -tab</i>		
Aktier	-14	-5
Investeringsforeningsandele (aktier)	-811	-569
Investeringsforeningsandele (nominelt forrentede obligationer)	249	3
Nominelt forrentede obligationer	0	12
Indeksobligationer	60	2
Udenlandske obligationer	0	10
I alt	-516	-547

NOTER TIL RESULTATOPGØRELSEN

Note	2002 mill.kr	2001 mill.kr
4 Udbetalte ydelser		
<i>Forsikringsydelser</i>		
Pensionsydelser	67	43
Forsikringssummer ved opnåelse af alder	2	1
Forsikringssummer ved kritisk sygdom	15	15
Forsikringssummer ved invaliditet	21	24
Forsikringssummer ved død	47	35
I alt	<u>152</u>	<u>118</u>
<i>Udtrædelser</i>		
Overførsler til andre pensionsordninger	120	111
Udbetalte depoter	7	7
I alt	<u>127</u>	<u>118</u>
Udbetalte ydelser i alt	279	236

NOTER TIL RESULTATOPGØRELSEN

Note		2002 mill.kr	2001 mill.kr
5	Administrationsomkostninger		
	Vederlag til direktion	1	1
	Øvrige administrationsomkostninger	61	53
	Overført til investeringsvirksomhed	-5	-4
	I alt	57	50
	I administrationsomkostningerne indgår nedenstående poster:		
	<i>Personaleudgifter</i>		
	Løn	7	6
	Pensionsbidrag	1	2
	I alt	8	7
	Vederlag til bestyrelse: 363 t.kr. (2001: 385 t.kr.)		
	<i>Honorar til revisorer</i>		
	<i>Deloitte & Touche</i> <i>Statsautoriseret Revisionsaktieselskab</i> Revision: 289 t.kr. (2001: 293 t.kr.) Rådgivning: 61 t.kr. (2001: 55 t.kr.)		
	<i>Grant Thornton</i> <i>Statsautoriseret Revisionsaktieselskab</i> Revision: 66 t.kr. (2001: 71 t.kr.) Rådgivning: 42 t.kr. (2001: 66 t.kr.)		
	Administrationsfællesskabet PensionDanmark I/S havde i gennemsnit 36,5 (2001: 32,5) personer heltidsbeskæftiget.		
6	Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed		
	Direkte investeringsomkostninger	2	1
	Overførte administrationsomkostninger	5	4
	I alt	7	5

NOTER TIL RESULTATOPGØRELSEN

Note		2002 mill.kr	2001 mill.kr
7	Valutakursregulering		
	<i>Aktier</i>		
	Realiseret avance	0	-3
	I alt	0	-3
	<i>Obligationer</i>		
	Realiseret avance	0	-1
	I alt	0	-1
	Valutakursregulering i alt	0	-4
8	Pensionsafkastskat		
	Pensionsafkastskat vedrørende året afregnet a conto	0	0
	Regulering vedrørende tidligere år	-1	-1
	Ændring i udskudt pensionsafkastskat	-81	-54
	Pensionsafkastskat i alt (indtægt)	-82	-55
	Friholdelsesbrøk 0,3 pct. (2001: 0,4 pct.)		
9	Overført investeringsafkast		
	Indtægter af investeringsaktiver i alt	53	344
	Urealiserede gevinster på investeringsaktiver	0	8
	Udgifter i tilknytning til investeringsaktiver i alt	-218	-371
	Urealiserede tab på investeringsaktiver	-305	-214
	Valutakursregulering	0	-4
	Pensionsafkastskat	82	55
	Investeringsafkast i alt	-388	-182
	Den del af investeringsafkastet, der kan henføres til egenkapitalen og som ikke indgår i det forsikringstekniske resultat	-32	-14

NOTER TIL BALANCEN

Note		2002 mill.kr	2001 mill.kr
10	Kapitalandele i associerede virksomheder		
	<i>PensionDanmark Ejendomme A/S</i>		
	Hjemsted		København
	Aktivitet		Ejendomsinvestering
	Ejerandel		33,3 pct.
	Egenkapital ultimo 2002		12 mill.kr.
	Resultat 2002		4 mill.kr.
	Selskabets ejendomme er ansat på baggrund af forrentningskrav på mellem 6,0 pct. (2001: 6,2 pct.) og 7,3 pct. (2001: 8,0 pct.). Det gennemsnitlige forrentningskrav udgør 6,8 pct. (2001: 7,6 pct.).		
	Anskaffelsessum primo	12	12
	Anskaffelsessum ultimo	12	12
	Nedskrivninger primo	-9	-10
	Tilbageførte nedskrivninger	1	1
	Nedskrivninger ultimo	-8	-9
	Bogført værdi	4	3
11	Kapitalandele		
	<i>Markedsværdi</i>		
	Aktier	103	84
	<i>Anskaffelsesværdi</i>		
	Aktier	110	89
	<i>Kapitalandele med ejerandel større end 5 pct.</i>		
	Navn og hjemsted		Ejerandel Egenkapital
	Nordea Thematic Fund of Funds K/S, København	8,1 pct.	1.544 mill.kr.
	Ejendomsselskabet af Januar 2002 A/S, København	6,8 pct.	126 mill.kr.
12	Investeringsforeningsandele		
	<i>Markedsværdi</i>		
	Investeringsforeningsandele		
	- aktier	1.361	2.544
	- obligationer	2.558	1.359
	I alt	3.919	3.903
	<i>Anskaffelsesværdi</i>		
	Investeringsforeningsandele		
	- aktier	1.967	2.739
	- obligationer	2.350	1.360
	I alt	4.317	4.099

NOTER TIL BALANCEN

Note		2002 mill.kr	2001 mill.kr
13	Obligationer		
	<i>Markedsværdi</i>		
	Nominelt forrentede obligationer	0	14
	Indeksobligationer	1.169	1.056
	I alt	1.169	1.070
	<i>Anskaffelsesværdi</i>		
	Nominelt forrentede obligationer	0	14
	Indeksobligationer	1.080	1.055
	I alt	1.080	1.069
14	Investeringsaktiver tilknyttet unit-linked forsikringer		
	<i>Markedsværdi</i>		
	Investeringsforeningsandele		
	- aktier	293	309
	- obligationer	715	236
	- udenlandske obligationer	55	0
	Andre investeringsaktiver	5	16
	I alt	1.068	561
	<i>Anskaffelsesværdi</i>		
	Investeringsforeningsandele		
	- aktier	373	321
	- obligationer	694	229
	- udenlandske obligationer	52	0
	Andre investeringsaktiver	5	16
	I alt	1.124	566
15	Aktiekapital		
	Aktiekapital primo	44	44
	Aktiekapital ultimo	44	44
16	Overført overskud		
	Overført fra foregående år	585	134
	Markedsværdiregulering af obligationer 1. januar 2001	0	-5
	Overført fra foregående år primo korrigeret	585	129
	Ændringer som følge af fusion	-11	0
	Overført overskud i henhold til fusionsbalance 1. januar 2002	574	-
	Overført fra overkurs ved emission	0	5
	Årets resultat	0	451
	Overført overskud i alt	574	585

NOTER TIL BALANCEN

Note	2002 mill.kr	2001 mill.kr
17 Livsforsikringshensættelser		
Livsforsikringshensættelser primo	4.235	3.639
Ændring som følge af overgang til markedsværdi primo	-360	-
Ændring som følge af fusion	-7	-
Livsforsikringshensættelser primo korrigeret efter ændring af regnskabsprincip	3.868	3.639
Akkumuleret værdiregulering primo	-27	-11
Ændring som følge af overgang til markedsværdi primo	360	-
Ændring som følge af fusion	7	-
Akkumuleret værdiregulering primo korrigeret	340	-11
Retrospektive hensættelser primo	4.208	3.628
Bruttopræmier	705	646
Præmier vedr. bidragsfritagne	-	-2
Stykomkostninger	-26	-34
Bidrag til særlig bonushensættelse	-31	-33
Forsikringsydelse	-176	-155
Pensionistbonus	3	2
Risikooverskud	-15	-42
Rentetilskrivning	152	198
Stigning i hensættelser for aktuelle risikoforsikringer	128	0
Korrektion af hensættelser	43	0
Retrospektive hensættelser ultimo	4.991	4.208
Akkumuleret værdiregulering ultimo	-318	27
Livsforsikringshensættelser ultimo	4.673	4.235
Livsforsikringshensættelser fordelt på:		
Garanterede ydelser	-3.889	
Bonuspotentiale på fremtidige præmier	6.281	
Bonuspotentiale på fripolicer	2.281	
Ændring af livsforsikringshensættelser i resultatopgørelsen		
Ændring af hensættelser før bonus	669	397
Årets tilskrevne bonus	136	199
Livsforsikringshensættelserne vedrørende aktuelle risikoforsikringer, der har en grundlagsrente på 1,5 pct., udgjorde 248 mill.kr. (2001: 127 mill.kr.). Livsforsikringshensættelser, som vedrører betinget garanterede ydelser med en grundlagsrente på 0,0 pct., udgjorde 4.194 mill.kr. (2001: 3.875 mill.kr.). Disse livsforsikringshensættelser er opgjort med en markedsrente på 4,01 pct., idet risikotillæg er fastsat i forhold til de forventede forsikringsrisici og administrationsomkostninger. Livsforsikringshensættelser med en grundlagsrente på 4,25 pct. udgjorde 231 mill.kr. (2001: 233 mill.kr.). Risikotillæg vedrørende disse forsikringer er fastsat ved at reducere opgørelsesrenten til 3,5 pct., så livsforsikringshensættelserne udelukkende består af garanterede ydelser.		
18 Gruppelivsbonushensættelse		
Gruppelivsbonushensættelse primo	77	61
Årets ændring	-61	16
Gruppelivsbonushensættelse ultimo	16	77

NOTER TIL BALANCEN

Note		2002 mill.kr	2001 mill.kr
19	Særlig bonushensættelse		
	Særlig bonushensættelse primo	31	0
	Årets ændring	26	31
	Særlig bonushensættelse ultimo	57	31
20	Kollektivt bonuspotentiale		
	Kollektivt bonuspotentiale primo	231	1.010
	Markedsværdiregulering af obligationer 1. januar 2001	0	-36
	Ændring som følge af overgang til markedsværdi på livsforsikringshensættelser 1. januar 2002	360	0
	Kollektivt bonuspotentiale primo korrigeret	591	974
	Overført i forbindelse med bestandsoverdragelse	0	1
	Ændringer som følge af fusion	18	0
	Ændring i øvrigt	-427	-744
	Kollektivt bonuspotentiale ultimo	182	231
21	Hensættelser for unit-linked forsikringer		
	Bruttopræmier	686	420
	Forsikringsydelse	-21	-9
	Omkostningsbidrag	-45	-24
	Rentetilskrivning (markedsafkast)	-114	-6
	Gruppelivspræmie	1	0
	Årets ændring	507	381
	Hensættelser primo	561	180
	Hensættelser ultimo	1.068	561
	Unit-linked forsikringer forrentes med markedsafkast.		
22	Registrerede aktiver		
	Aktiver registreret til dækning af de forsikringsmæssige hensættelser	6.437	5.654
23	Eventualforpligtelser		
	Tilsagn om kapitalindskud i investeringsfællesskaber	396	309
	Herudover har selskabet ikke væsentlige eventualforpligtelser.		
24	Solvensmargen og basiskapital		
	Selskabets beregnede solvensmargen	251	205
	Basiskapital	675	660

Basiskapitalen består af egenkapitalen og den særlige bonushensættelse.

Da resultaterne for 2001 og 2002 ikke har været tilstrækkelige til at forrente den særlige bonushensættelse og egenkapitalen, vil der, når resultatet tillader det, blive overført 61 mill.kr. til egenkapitalen og 5 mill.kr. til den særlige bonushensættelse.

AKTIVERNES VÆRDI OG AFKAST I 2002

	Anskaffelsværdi		Markedsværdi			Afkast	
	Primo mill.kr.	Ultimo mill.kr.	Primo mill.kr.	Ultimo mill.kr.	Gennem- snit mill.kr.	mill.kr.	pct.
Ejendomsselskaber	12	85	12	85	66	5	7,5
Grunde og bygninger i alt	12	85	12	85	66	5	7,5
Unoterede danske kapitalandele	89	110	84	103	103	-14	-13,6
Udenlandske kapitalandele	2.739	1.967	2.544	1.299	2.220	-634	-28,5
Kapitalandele i alt	2.828	2.077	2.628	1.402	2.323	-648	-27,9
Nominelt forrentede obligationer (DKK)	1.194	1.980	1.185	2.158	1.558	192	12,3
Indeksobligationer (DKK)	1.055	1.080	1.056	1.169	1.052	107	10,2
Obligationer i fremmed valuta	180	370	188	400	269	23	8,6
Obligationer i alt	2.429	3.430	2.429	3.727	2.879	322	11,2
Andre finansielle investeringsaktiver	15	89	15	89	70	2	2,9
Investeringsaktiver i alt	5.284	5.681	5.084	5.303	5.338	-319	-6,0
Aktiver tilknyttet unit-linked forsikringer	566	1.124	561	1.068	874	-144	-16,5
Øvrige aktiver	149	226	149	226	188	0	-
Aktiver i alt	5.999	7.031	5.794	6.597	6.400	-463	-7,2
Gæld	10	11	10	11	11	0	-
Nettoaktiver i alt	5.989	7.020	5.784	6.586	6.389	-463	-7,3

Heraf aktiver tilknyttet unit-linked forsikringer

Udenlandske kapitalandele	321	373	309	293	589	-178	-30,3
Kapitalandele i alt							
Nominelt forrentede obligationer (DKK)	229	694	236	715	235	31	13,2
Obligationer i fremmed valuta	0	52	0	55	38	3	7,3
Obligationer i alt	229	746	236	770	274	34	12,4
Andre finansielle aktiver	16	5	16	5	11	0	3,1
Investeringsaktiver i alt	566	1.124	561	1.068	874	-144	-16,5

Afkastet er opgjort før pensionsafkastskat. Den gennemsnitlige markedsværdi er beregnet på grundlag af daglige oplysninger om til- og afgang. For øvrige aktiver og gæld er gennemsnittet dog beregnet som halvdelen af summen af primo og ultimo beholdningerne. Under de udenlandske kapitalandele indgår også danske noterede aktier. Beholdningen af danske noterede kapitalandele er forholdsvis lille og har været svingende i løbet af året, så en opgørelse af afkastet for sig ville være misvisende. Afkastet af "Nettoaktiver i alt" er i tabellen anført med den samme værdi som nøgletallet "Afkast før pensionsafkastskat".

LEDELSENS PÅTEGNING

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og vedtaget årsrapporten for 2002 for Handels-, Transport- og Servicebranchens Pensionsforsikring A/S.

København, den 10. marts 2003

Direktion

Torben Möger Pedersen
adm.direktør

/Niels Fink
vicedirektør

Bestyrelse

Orla Petersen
formand

Preben Albæk Petersen
næstformand

Henrik Berlau

Preben W. Friis

Lone Njor Hulth

Aage Jensen

Lillian Knudsen

Anne M. Pedersen

Per Petersen

Karin Retvig

Uffe Thygesen

Poul Aagaard

REVISIONSPÅTEGNING

Til aktionærene i Handels-, Transport- og Servicebranchens Pensionsforsikring A/S

Vi har revideret årsrapporten for Handels-, Transport- og Servicebranchens Pensionsforsikring A/S for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2002.

Selskabets ledelse har ansvaret for årsrapporten. Vort ansvar er på grundlag af vor revision at udtrykke en konklusion om årsrapporten.

Den udførte revision

Vi har udført vor revision i overensstemmelse med danske revisionsstandarder. Disse standarder kræver, at vi tilrettelægger og udfører revisionen med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for, at årsrapporten ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Revisionen omfatter stikprøvevis undersøgelse af information, der understøtter de i årsrapporten anførte beløb og oplysninger. Revisionen omfatter endvidere stillingtagen til den af ledelsen anvendte regnskabspraksis og til de væsentlige skøn, som ledelsen har udøvet, samt vurdering af den samlede præsentation af årsrapporten. Det er vor opfattelse, at den udførte revision giver et tilstrækkeligt grundlag for vor konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vor opfattelse, at årsrapporten giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2002 samt af resultatet af selskabets aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2002 i overensstemmelse med den danske lovgivnings krav til regnskabsaflæggelsen.

København, den 10. marts 2003

Deloitte & Touche

Statsautoriseret Revisionsaktieselskab

Grant Thornton

Statsautoriseret Revisionsaktieselskab

Lone Møller Olsen

statsaut. revisor

Jacques Peronard

statsaut. revisor

Hans Frederik Carøe

statsaut. revisor

Ejner Larsen

statsaut. revisor